

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa S. P.
przeciwko Przedsiębiorstwu [...] w W.
o odprawę pieniężną i odsetki od odprawy pieniężnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 25 czerwca 2019 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 23 kwietnia 2018 r., sygn. akt XXI Pa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 15 lutego 2017 r., sygn. akt VII P [...],
zasądził od pozwanego Przedsiębiorstwa [...] w W. na rzecz powoda S. P.
kwotę 41.202,97 zł tytułem odprawy pieniężnej (pkt I), wraz z odsetkami
za opóźnienie w kwotach i za okresy określone w sentencji wyroku (pkt II),
w pozostałym zakresie oddalił powództwo (pkt III), rozstrzygając o kosztach
postępowania (pkt IV i V), nadając wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności
do kwoty 6.133,88 zł (pkt VI).

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 6 marca 2018 r., sygn. akt XXI Pa [...],
oddalił apelację powoda, rozstrzygając o kosztach postępowania.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem uzupełniającym z dnia 23 kwietnia 2018 r.,
oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w W. (pkt I), znosząc
wzajemnie koszty zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej (pkt II)

oraz oddalił wniosek powoda o uzupełnienie wyroku w zakresie kosztów określonych w pkt. II wyroku.

Wyrok uzupełniający Sądu Okręgowego w W. zaskarżył pozwany w zakresie pkt. I oraz II. Zarzucono naruszenie: a) § 3 i 4 umowy nr [...]4 z dnia 16 maja 2011 r. oraz umowy nr [...]3 z dnia 12 grudnia 2013 r. przez ich błędną wykładnię, która doprowadziła do przyjęcia, iż pozwany mógł potrącić jedynie wymagalne należności powoda względem pozwanego; (b) art. 353¹ k.c. w związku z art. 300 k.p. przez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, iż strony umowy pożyczki nie mogą ułożyć stosunku prawnego pomiędzy sobą polegającego na możliwości potrącania wzajemnie kwot (w tym także niewymagalnych); c) art. 498 k.c. w związku z art. 300 k.p. przez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że w przypadku dokonywania umownego potrącenia muszą zostać spełnione przesłanki potrąceń ustawowych uregulowane w art. 498 k.c.; d) art. 498 k.c. i 499 k.c. w związku z art. 300 k.p. przez jego niezastosowanie i nieprzyjęcie, iż pozwany zgłosił (także na etapie apelacji) skuteczny zarzut potrącenia dochodzonej przez powoda kwoty. Ponadto, zarzucono naruszenie prawa procesowego, to jest: a) art. 316 § 1 k.p.c. przez jego niezastosowanie i wydanie wyroku bez wzięcia za podstawę stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy, a mianowicie okoliczności, że do dnia zamknięcia rozprawy powód zobowiązany był spłacać kolejne raty pożyczki, zatem nieuprawnione jest zwrócenie potrąconej z odpawy kwoty 41.202,97 zł, która to kwota powinna zostać pomniejszona o raty już wymagalne na dzień zamknięcia rozprawy.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego możliwości dokonania potrąceń umownych pomiędzy pracodawcą a pracownikiem, a w szerszym kontekście – potrąceń umownych w stosunkach pracowniczych w świetle zasady swobody umów, w tym także umownych potrąceń wierzytelności jeszcze niewymagalnych. Zdaniem skarżącego, skarga jest również oczywiście uzasadniona z uwagi, że Sąd drugiej instancji w sposób ewidentny dokonał błędnej wykładni przepisu umowy pożyczki z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (niezgodnej z jej literalną treścią a także innymi zasadami wykładni prawa). Skarżący wskazał również, że w analogicznej sprawie, w której pracodawca był

pozwany, Sąd Apelacyjny w [...] (sprawa o sygn. akt III APa [...]), na skutek apelacji pozwanego uznał część podniesionych zarzutów (analogicznych jak w przedmiotowej sprawie) za zasadne. W ocenie skarżącego, oznacza to, że w analogicznym stanie prawnym zapadło rozstrzygnięcie o innej treści, a więc zachodzi rozbieżność pomiędzy powołanym wyżej wyrokiem a wyrokiem zaskarżonym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadnił występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej, a także występowaniem rozbieżności w orzecznictwie.

Jeżeli chodzi o przesłankę przedsądu określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., to należy podkreślić, że zagadnienie prawne powinno występować w sprawie, co oznacza, że jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006 nr 25-26, poz. 243 oraz z 19 września 2013 r., I PK 98/13, LEX nr 1555051). Sformułowane we wniosku zagadnienie nie występuje w niniejszej sprawie. Sąd drugiej instancji dokonał wykładni umownych postanowień i uznał, że przewidziana w umowie pożyczki z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych możliwość potrąceń dotyczy wymagalnych wierzytelności. Nie ma zatem potrzeby rozstrzygania – przez pryzmat art. 353¹ k.c. w związku z art. 300 k.p. – kwestii dopuszczalności w umowach pomiędzy pracodawcą a pracownikiem potrącania wierzytelności jeszcze niewymagalnych.

Jeżeli chodzi o oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.), to według skarżącego miałyby ona polegać na oczywiście błędnej wykładni

postanowień umowy pożyczki z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Jednakże w ramach podstaw kasacyjnych skarżący nie sformułował zarzutu naruszenia art. 65 k.c. – przepisu określającego zasady wykładni oświadczeń woli umawiających się stron. W związku z tym argumentacja powołująca się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej nie ma pokrycia w adekwatnych do niej podstawach kasacyjnych. Sąd Najwyższy, po myśli art. 398¹³ § 1 k.p.c., jest związany nie tylko granicami zaskarżenia, ale również granicami jej podstaw. Oznacza to, że Sąd Najwyższy nie może zaskarżonego wyroku poddać kontroli z punktu widzenia naruszeń innych przepisów niż wskazane w podstawach kasacyjnych, co z kolei prowadzi do wniosku, że wniesiona skarga kasacyjna nie jest oczywiście uzasadniona.

Jeżeli chodzi o końcowy wywód wniosku powołujący się na odmienne rozstrzygnięcie w sprawie o sygn. akt III APa [...], to został on sformułowany w tak enigmatyczny i lakoniczny sposób, że nie wiadomo, czy jest to dalsze uzasadnienie oczywistej zasadności skargi czy też powołanie się na inną przesłankę przedsądu – potrzebę wykładni przepisów prawa. W obu jednak przypadkach konieczne jest przywołanie przepisów, które w sposób oczywisty naruszono lub wymagają wykładni. W tym wątku ważne jest to, że w przywołanym wyroku Sąd Apelacyjny uwzględnił zarzut potrąceń wierzytelności wymagalnych na dzień zamknięcia rozprawy, natomiast za bezzasadne uznał zarzuty dotyczące błędnej interpretacji postanowień umowy (uznając, że nie przewidywały one potrąceń wierzytelności niewymagalnych). Z treści wniosku w zakresie oczywistej zasadności skargi wynika, że jest ona powiązana z zarzutem błędnej wykładni przepisu umowy, a nie z naruszeniem art. 316 § 1 k.p.c. Zatem przywołany wyrok, w którym identycznie zinterpretowano postanowienia umowne, nie stanowi argumentu przemawiającego za oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej z uwagi na to, że Sąd drugiej instancji w sposób ewidentny dokonał błędnej wykładni przepisu umowy pożyczki z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych (niezgodnej z jej literalną treścią a także innymi zasadami wykładni prawa).

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.